

λους, ἔχετε πλησίον σας καὶ τὴν γυναῖκα αὐτὴν... ἡ θύρα θὰ εἶνε ἀνοικτὴ... Λιουδμήλα! ἀπετάθη οὗτος αἰφνης πρὸς αὐτὴν μετὰ τῆς ἀψευδστεράς, ὀρμητικῆς ἱκεσίας· ἄκουσον, εἶνε ἀνάγκη νὰ σοὶ ὁμιλήσω... λυπήσου με! Δὲν ἤξεύρεις... ἐγώ... ἐγώ εἰμαι ἀξιολύπητος τὴν στιγμήν ταύτην!... Μὴ μοῦ ἀρνηθῇς!...

Ἐπηκολούθησε στιγμὴ ἀμφίρρεπτος σκέψεως.

— Ἔστω, ἄς γείνη τὸ θέλημά σου! ἐμειδιάσεν αὐτὴ· μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ νομίζετε ὅτι πράγματι τρέμω ἐμπρὸς σας, σὰς φοβοῦμαι... Εἰσέλθετε!

— Καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν ἅμα εἰσελθόντος τοῦ Βελτίστσεφ.

— Ἰδέ τα καὶ μέτρησέ τα, εἶνε ὅλα ἐδῶ! εἶπεν οὗτος, θέσας πρὸ αὐτῆς ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ δέματα.

Ἐκείνη ἤρνηθη.

— Λιουδμήλα! Τί σημαίνει λοιπὸν τοῦτο;

— Σὰς ἐκοινοποίησα ἤδη τὴν χθεσινὴν ἀπόφασίν μου.

— Ἀλλὰ τί θέλεις λοιπὸν νὰ κάμῃς;

— Ἀ, αὐτὸ πλέον εἶνε ἰδικόν μου ἔργον, εἰς τὸ ὅποιον δὲν σκοπεύω νὰ σὰς μυήσω.

Ὁ Βελτίστσεφ συνεστάλη καὶ ἐσιώπησεν.

— Ἀναχωρεῖς; εἶπεν οὗτος μετὰ στιγμιαίαν ταραχήν.

— Ὡς βλέπετε.

— Ποῦ λοιπὸν πηγαίνεις;

— Αὐτὸ δὲν ἀφορᾷ σὰς.

— Λάβε τοῦλάχιστον τὰ χρήματα.

— Εἰμπορεῖτε νὰ τὰ κρατήσητε σεῖς.

— Ἀλλὰ σὺ ἡ ἰδία ἤθελες νὰ τὰ κρατῇς.

— Ναί, μέχρι τῆς χθὲς ἐσπέρας, ὅποτε ἐνόμιζον ἀκόμη ὅτι δὲν μοὶ εἰσθε ζένοιο καὶ ἐχθροῖς.

— Λιουδμήλα, δὲν εἰμαι ἐχθρὸς σου! θερμῶς καὶ μετ' αἰσθήματος ὑπέλαβεν ὁ Βελτίστσεφ. Ἐγὼ δὲν ἔπαυσα νὰ σ' ἀγαπῶ, καίτοι ὑπῆρξαν στιγμαὶ καθ' ἃς—τὸ ὁμολογῶ—βαθέως σὲ ἐμίσων... Τώρα σὲ ἀγαπῶ ὡς πρότερον, ἀλλὰ... σὺ τόσο σκληρῶς, τόσο ἀποτόμως μὲ μετεχειρίσθης μὲ αὐτὰ τὰ χρήματα, τόσο ἀπροσδοκῆτως καὶ διὰ μιᾶς ἠθέλησες νὰ μὲ ὑπερβῇς ἠθικῶς, νὰ μὲ καταθραύσῃς, νὰ μὲ ἐκμηδενίσῃς, ὥστε δὲν ἠδυνάμην νὰ ὑποκύψω ἐκ πρώτης στιγμῆς· ἐναντίον τοῦτου ἐξεγείρετο ἡ φιλαυτία, ὁ ἐγωϊσμός καὶ ὅλοι οἱ ὑπολογισμοί μου... Δὲν θ' ἀρνηθῇς, βέβαια, ὅτι σὺ πρώτη ἐξηπάτησες τὴν ἐμπιστοσύνην μου, σὺ ἠθέλησες νὰ μὲ καταστήσῃς δοῦλον, καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς σου ταύτης ἐξηγέρθη ἡ ψυχὴ μου, ἐξανέστη ἅπας ὁ ὀργανισμός μου. Ὁφείλον νὰ ριθῶ εἰς τὸν ἀγῶνα· ἐννοεῖς; ὦφειλον! Δὲν ἠδυνάμην νὰ ὑποχωρήσω ἀμαχητί, ἐνόσφ ὑπῆρχεν ἐν ἐμοὶ σπινθὴρ ἐλπίδος... ἐψευδόμην, ὑπεκρινόμην, ἡπάτων, ἔχεις δίκαιον· ἀλλ' ἐφρόνουν ὅτι εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἰμεθα ἰσόπαλοι· με-

τεχειρίσθης ἐναντίον μου τὴν ἠθικὴν βίαν, ἐγὼ δὲ τὸν δόλον, καὶ νομίζω, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὅπλα, εἰμεθα ἤδη ἐξισωμένοι.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΑΓΑΘ. Γ. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ:

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

ὑπὸ Γ. Α. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

ΑΛΗΘΕΣ ΔΡΑΜΑ ΕΝ ΜΙΚΡΑΙ ΑΣΙΑΙ

[Τέλος]

Ἀνέγνωτέ ποτε τοὺς βυζαντινοὺς ἱστορικοὺς, περιγράφοντας διὰ ζοφερῶν χρωμάτων τὰ κατὰ τὴν Ἀλωσιν; Ἐνθυμεῖσθε πόσον ζωηρῶς ἀφηγοῦνται τὴν ἀγωνίαν τῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας κεκλεισμένων γυναικοπαίδων;

Οἱ Τοῦρκοι εἶχον φθάσει, καταστρέφοντες πᾶν τὸ πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν εὐρισκόμενον, νικηταὶ μέχρι τῆς μεγάλης πύλης τοῦ ναοῦ. Οἱ ἀτυχεῖς Χριστιανοί, γονυπετεῖς πρὸ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐθρύνουν τὴν τύχην αὐτῶν ὡς ποτε οἱ δῦμοι· οἱ Ἑβραῖοι «ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος».

Ἡ θύρα ἦτο στερεὰ καὶ δὲν ὑπεχώρει πρὸ τῶν ὤσεων τῶν ἐπιδρομῶν. Οὗτοι τότε ἤρπασαν ὑπερμεγέθεις πελέκει καὶ δι' αὐτῶν προσεπάθουν νὰ καταρρίψωσι τὴν θύραν, ἥτις ἐκάλυεν αὐτοὺς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν μικρὸν παράδεισον αὐτῶν ἐκεῖνον. Ἡ λύσσα τῆς ἀπολαύσεως τῶν ἐντὸς τοῦ ναοῦ κεκλεισμένων καλλόνων τοῦ Βυζαντίου ἐνεψύχου τοὺς ἐκ τῆς σφαγῆς κεκμηκότας ὁπαδοὺς τοῦ Μωάμεθ καὶ λυσσωδέστερον κατέφερον τὰ στόματα τῶν πελέκεων ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς θύρας τοῦ περιωνύμου ναοῦ. Ἡ μάζα ἐκείνη τῶν ἀνθρωπίνων ἀτυχῶν πλασμάτων ὡς εἰς καὶ μόνος ἀνθρώπος ἠσθάνετο πάντα τὰ ἐπὶ τῆς θύρας καταφερόμενα πλήγματα ὡσεὶ ταῦτα ἐπεφέροντο κατὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν καρδίας καὶ τέλος φρικώδης, μέχρις οὐρανοῦ ἐξικνούμενος, γόος ἐξερχάγη ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ἅμα τῇ ὑποχωρήσει τῶν σιδηρῶν στρογγύλων... Ἡ αὐτὴ σκηνὴ ἐπανελαμβάνετο καὶ νῦν μετὰ 417 ὅλα ἔτη ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ, ἀλλ' ἐν μικρογραφίᾳ, τίς οἶδε δὲ ποσάκις μέχρι τοῦδε ἐπαναληφθεῖσα καὶ ἀναμφιβόλως πολλὰκις ἔτι ἐπαναληφθησομένη!...

* *

Εἰς τὴν ῥωμαλέαν ἐπίθεσιν τῶσων ἀνδρῶν δὲν ἠδύνατο ἐπὶ πολὺ νὰ ἀντιστῇ θύρα ξυλινὴ οἰκίας.

Καὶ ὑπεχώρησεν. Ὡς λύσσωντες λύκοι εἰσώρμησαν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ μέσον τοῦ

δωματίου. Ἡ Μαρία, ἐξηγριωμένη ὡς λέαινα, ἐκράδαινε εἰς τὰς χεῖρας τὸ φοβερόν ὄπλον, ἀλλ' ἰδοῦσα τὸ πλῆθος τῶν διωκτῶν αὐτῆς καὶ τὸν θάνατον δεινὸν δερκόμενον, κατέβαλε τελευταῖον ἀγῶνα καὶ ἐζήτησε νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ζωὴν αὐτῆς διὰ χρημάτων ἢ κοσμημάτων. Κατεβίβασεν ἡσύχως τὸν πέλεκυν καὶ γλυκάνασα τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὴν φωνὴν αὐτῆς:

— Ἀγάδες, εἶπεν, ἰδοὺ σὰς παραδίδω ὅλην μου τὴν περιουσίαν, ὅλα μου τὰ κοσμήματα· ἰδοὺ αἱ κλεῖδες τῆς οἰκίας καὶ τῶν κιβωτίων μου· ἐρευνήσατε καὶ λάβετε ἀφόβως πᾶν ὅ,τι θέλετε καὶ ἀνάχωρήσατε.

— Χά! χά! χά! ἐβρυχήθησαν τὸν γνωστὸν ἐκ τοῦ μελοδράματος τοῦ «Φάουστ» γέλωτα τοῦ Μεριστοφελούς. Καλέ, κοκκῶνα μου, τί λές; Περιουσίαν; Περιουσίαν νὰ σοὺ δώσωμεν ἡμεῖς ὅσῃν θέλεις. Χά! χά! χά! Ἡμεῖς δὲν εἰμεθα λησταί, δὲν ἤλθαμεν διὰ τὴν περιουσίαν σου οὔτε διὰ τὰ κοσμήματά σου. Ἡμεῖς ἤλθαμεν διὰ σέ. Ἐννοοῦμεν σέ νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ ἀδίκως ἐναντιόνεσσαι. Τόσον καιρὸν περιμένομεν. Ἡ ψυχὴ μας ἤλθεν ὡς τὰ χεῖλη μας. Πρέπει τέλος πάντων νὰ σὲ ἀπολαύσωμεν, καὶ θὰ σὲ ἀπολαύσωμεν!

— Τί! Τοῦρκος νὰ μὲ ἐγγίσῃ! ποτέ! ποτέ! Καὶ ἄφ' οὗ ἡ ψυχὴ σας ἤλθεν ὡς τὰ χεῖλη σας, ἐγὼ θὰ σὰς κάμω νὰ ξεράσῃτε αὐτὴν τὴν ἀχρεῖαν ψυχὴν.

Καὶ ὑψώσασα τὸν πέλεκυν κατήνεγκεν αὐτὸν σφοδρῶς κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ αὐθαδεστέρου τῶν διωκτῶν αὐτῆς καὶ κατέπεσεν ἄπνους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς δρὺς προρριζῶς ἐκριζωθεῖσα. Τότε ἐθολώθησαν ὑπὸ φανατισμοῦ καὶ μανίας οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν συντρόφων τοῦ ἐκπνεύσαντος καὶ θηριώδεις ἐπέπεσον κατὰ τῆς δυστυχούς Μαρίας καὶ κατεκερμάτισαν αὐτήν.

Ἐντρομος εἶχεν ἀφυπνισθῇ ἡ μικρὰ Εὐδοκία καὶ ἐναγωνίως παρηκολούθει τὰ συμβαίνοντα, βλέπουσα ἀπὸ τῆς σχισμῆς τῆς ἡμικυκλικῆς θύρας τὴν ἡρωϊκὴν ἀμυναν τῆς γενναίας μητρὸς αὐτῆς, ἀλλὰ τοσοῦτος φόβος εἶχε καταλάβει τὴν ταλαίπωρον μικράν, ὥστε ἔμειναν ἐμπεπηγμένοι οἱ πόδες αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπνίγη ἡ φωνὴ ἐν τῇ λάρυγγι αὐτῆς. Οἱ Τοῦρκοι, κατακρουγγήσαντες τὴν Μαρίαν, ἐτράπησαν εἰς ρυγὴν ἐσπευσμένην, ἀφέντες ὀπισθεν αὐτῶν τὴν φρίκην καὶ τὸν δλεθρον.

Ἡ Εὐδοκία, ἐννοήσασα τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῶν, ὤρμησεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐκράυγασεν ἐπανελημμένως δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων αὐτῆς. Εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν ἡρεμίαν τῆς φοβερᾶς ἐκείνης νυκτὸς ἡ φωνὴ τῆς ὀρφανῆς ἠκούετο ὡς ἀπαίσιος κρωγμὸς γλαυκὸς ἢ φρικτῶσα ὑλακὴ ὀλοϋζόντος κυνός.

Οἱ Χριστιανοί, περατωθείσης τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας, ἐπέστρεφον εἰς τὰ ἴδια· ἀκούσαντες δὲ κραυγὰς ἀνθρώπου, ἔσπευσαν εἰς τὸ μέρος, ὅπουθεν αὐταὶ προήρχοντο, καὶ μετὰ φρίκης παρέστησαν θεαταὶ τοῦ ἀπαισίου δράματος, ἰδόντες τὴν